

3 januari 1959

U 13087/58 - C 46 - P4/PS9.

PA 9574/17

Land: Indonesië.
Onderwerp: De PKI en het leger.

71

Referenties:

Feitelijke datum: Eind oktober/november 1958.

Datum van waarneming: Tweede helft november 1958.

Bron: Betrouwbaar.

Subbron: Een Indonesiër die lid is van de PKI.

Opmerkingen:

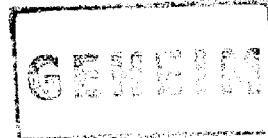
Verzonden aan: de Minister van Buitenlandse Zaken.

Aan Zijne Excellentie Prof. Dr. L.J.M. BEEL
Minister-President

Plein 1813 no. 4

's-GRAVENHAGE.

Indonesië

DE PKI EN HET LEGER

1. Eind oktober j.l. werd in een vergadering van de PEPERPU (Pengusaha Perang Pusat - Centrale Oorlogsadministrateur), zijnde de Chef-Staf Leger onder de Staat van Oorlog en Beleg, en de PEPERDA (Pengusaha Perang Daerah - Regionale Oorlogsadministrateurs), zijnde de Territoriale Commandanten, besloten om de SOB (Staat van Oorlog en Beleg) voor geheel Indonesië te verlengen. Daarentegen besloot de Chef-Staf Luchtmacht in een vergadering met zijn commandanten, dat de SOB in de gebieden, die veilig zijn gesteld, dient te worden opgeheven.

2. K. UTOMO, leider van de PKI-fraactie in de PERBEPBSI, werd door het CC-PKI afgevaardigd om op 17 november j.l. Lt.-Kol. SISWADI van de Indonesische Luchtmacht te ontmoeten. Bij deze gelegenheid vernam UTOMO van SISWADI, dat het leger om de volgende redenen de SOB wil verlengen:

- a. om de leiding van het leger in de economische sector te versterken;
- b. om de rol der luchtmacht te verkleinen;
- c. om het leger van communistische elementen te zuiveren;
- d. om de staat te overheersen.

SISWADI verzocht UTOMO om met de PERBEPBSI de luchtmacht te helpen bij het inwinnen van informatie over het leger.

Op 18 november bracht UTOMO rapport uit aan het CC-PKI.

3. De bekendmaking door het leger van de verordening van de PEPERDU d.d. 10 november 1958, waarbij alle veteranenorganisaties, anders dan de LVRI (Veteranenlegioen), verboden of bevroren worden, wordt door de PKI als een zware slag gevoeld. Als gevolg hiervan is de rol van de PERBEPBSI, als de grootste veteranenorganisatie en

als een steunpilaar en belangrijke potentiële factor voor de PKI, uitgespeeld en bestaat er voor de PERBEPBSI geen gelegenheid meer te trachten de LVRI te domineren.

In de vergadering van 13 november van de "Grup Veteran" werd de maatregel een "overwinning van de reactie op de veteranen" genoemd. Het enige, dat de "Grup Veteran" kan doen, is onder veel ophef een uiteenzetting van de Chef-Staf van het leger en de Minister van Veteranenzaken te vragen.

De beide ambtsdragers zeggen slechts, dat de verordening er op gericht is om de vorming van één enkele veteranenorganisatie te bespedigen. Zij hebben dan ook slechts beloofd een bijeenkomst met de veteranenorganisaties te houden, teneinde de nodige toelichting te geven.

Het Secretariaat CC-PKI heeft reeds rapporten ontvangen, waaruit blijkt, dat het verbod in wezen enkel en alleen gericht is tegen de PKI/PERBEPBSI. Volgens een van deze rapporten hebben de Chef-Staf Leger en een aantal hoge officieren SUWIRJO en MANUABE, respectievelijk voorzitter en secretaris-generaal van de PNI, ingelicht, dat de verordening voornamelijk bedoeld is om aan de communistische activiteit onder de veteranen een einde te maken. Zonder dat daarvoor een congres of conferentie nodig is, kunnen in het vervolg niet-PKI-ers in de LVRI-leiding en andere veteraneninstanties door de Chef-Staf Leger en de Minister van Veteranenzaken worden geplaatst.

4. Hutomo SUPARDAN, voorzitter van de CEFI (Centrum voor Economische Jaarbeurzen in Indonesië), is onlangs uit zijn voorzitterschap van de CEFI ontzet door toedoen van een aantal legerofficieren, die in de CEFI zitting hebben. Allerlei voorwendsels werden aangevoerd, maar volgens het CC-PKI is het duidelijk, dat HUTOMO moest aftreden, omdat hij tot de PKI behoort.

5. Kapt. SUBONO, juridisch coördinator van het Militair Commando van Djakarta en een zwager van K. UTOMO, is door deze laatste en de PKI reeds zeer beïnvloed. SUBONO is nu naar Zuid-Celebes overgeplaatst. Als gevolg hiervan heeft de PKI wederom een officier in het Militair Commando van Djakarta verloren, die in het verleden door tussenkomst van UTOMO de PKI veel geholpen heeft.

De enige belangrijke officier voor de PKI, die thans nog in het Djakarta Commando overblijft, is Maj. SIDIK.

Kapt. SUBONO is nu auditeur militair in Zuid-Celebes. Op verzoek van het CC-PKI zal hij met de plaatselijke PKI in Zuid-Celebes contact onderhouden.

Opmerkingen:

ad 2) Lt.-Kol. SISWADI is directeur van de Inlichtingendienst van de Luchtmacht.

ad 3) Dit betekent een verdere stap van het leger om politieke activiteiten door het FNPIB (Nationaal Bevrijdingsfront voor West-Irian) te beteugelen.

Sedert augustus j.l. is de door het leger geleide LVRI deel van het streng gemilitariseerde FNPIB.

ad 4) Hutomo SUPARDAN is lid van de PKI-fraactie in het Parlement. Hij wordt als de financiële expert van de PKI beschouwd.

ad 5) Niet lang geleden werd de pro-communistische Maj. MARSUDI van zijn post als Chef-Staf van het Militair Commando Djakarta ontheven.